

POSTANOWIENIE

6 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 6 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa D.P. i M.P.
przeciwko Bank [...] spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej D.P. i M.P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 15 czerwca 2023 r., I ACa 1749/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powodów na rzecz pozwanej 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia stronie powodowej do dnia zapłaty.**

[D.R.]

UZASADNIENIE

Powodowie wnieśli skargą kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 15 czerwca 2023 r.

Skarżący wskazali, że ich skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, „skoro Sąd II instancji wydał w niniejszej sprawie wyrok rażąco naruszając ochronę powodów jako konsumentów, a dodatkowo skupiając się na ochronie przedsiębiorcy, mimo tego, że to on jest podmiotem stosującym klauzule

niedozwolone, dokonał niedozwolonej modyfikacji umowy, wyrok ten jest rażąco sprzeczny z aktualnym orzecznictwem Trybunału - Sprawiedliwości Unii Europejskiej, orzecznictwem krajowym”.

Skarżący wskazali również na wadliwość sposobu rozumowania Sądu Apelacyjnego, który uznał „że eliminacja niedozwolonej części klauzuli indeksacyjnej w zakresie ustalenia właściwego kursu wymiany CHF nie doprowadzi do upadku całej umowy w pozostałym zakresie. Umowa po wyeliminowaniu klauzul abuzywnych „minus marża” i „plus marża” nadal zawiera wszystkie elementy konieczne dla określenia treści stosunku prawnego, a w szczególności kwotę kredytu w złotych, kurs franka szwajcarskiego, po którym winno następować przeliczenie tak wypłaconej kwoty kredytu i kurs franka obowiązujący w chwili spłaty poszczególnych rat, tj. średni kurs NBP, okres kredytowania i terminy spłaty oraz wysokość oprocentowania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej można mówić, gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. Chodzi więc o szczególne przypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, zatem sytuacje, w których wyrok może być uznany za błędny lub wadliwy. Dotyczy to uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa. Może ona polegać także na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego

przepisu w ustalonym stanie faktycznym (zob. postanowienie SN z 23 kwietnia 2024 r., I CSK 2275/23). Natomiast skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu, a na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19).

Sąd Apelacyjny uznał, że należne pozwanemu raty, a także liczbę CHF, do której indeksowano kredyt zaciągnięty w PLN w momencie zawarcia umowy, można ustalić po wyeliminowaniu powyższych niedozwolonych postanowień w oparciu o wskaźnik obiektywny, niezależny od woli i wpływu żadnej ze stron, jakim jest kurs średni Narodowego Banku Polskiego. Stwierdził przy tym, że umiejscowienie w tej samej jednostce redakcyjnej umowy kredytu warunków umownych o charakterze niedozwolonym nie skutkowało, abuzywnością i brakiem związania stron całym takim postanowieniem. Poza tym, postanowienie umowne dotyczące marży banku w odniesieniu do ustalania kursu franka szwajcarskiego miało charakter samodzielny, co pozwalało na eliminację jedynie elementu odnoszącego się do modyfikacji średniego kursu NBP marżą banku. Skutkiem tego dalsze trwanie umowy łączącej pozwanego z powodem przy zastosowaniu tego kursu było obiektywnie możliwe.

Zastosowane rozwiązanie przez Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w świetle którego istnieje możliwość dalszego obowiązywania umowy po wyeliminowaniu postanowień abuzywnych, w sytuacji gdy umowa taka zawiera elementy konieczne dla określenia treści charakterystycznych dla danego stosunku prawnego i jest oparta na obiektywnym kryterium określenia wartości spłacanego kredytu, jakim był średni kurs NBP. W takim wypadku Sąd Najwyższy uznaje, że niedozwolony charakter ma tylko dowolne określenie marży banku i przyjmuje w związku z tym, że postanowienie pozostaje bezskuteczne tylko w takim zakresie. W rezultacie zarówno kurs kupna, jak i kurs sprzedaży, równe są kursowi średniemu NBP. Powyższe stanowisko zakłada, że możliwe jest pozostawienie w mocy ujętej językowo części postanowienia, jeżeli niedozwolone fragmenty da się usunąć bez

zmiany struktury i sensu postanowienia (zob. wyroki SN: z 1 czerwca 2022 r., II CSKP 364/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 51; z 20 czerwca 2023 r., II CSKP 1476/22; z 22 lutego 2024 r., II CSKP 11/23).

Powyższe stanowisko pozostaje w zgodzie z orzecznictwem TSUE, w którym nie wyklucza się możliwości wyeliminowania części postanowienia, mającego charakter abuzywny. W wyroku z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, Trybunał stwierdził, że art. 6 i 7 dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty. W wyroku TSUE wydanym w połączonych sprawach C-80/21 - C-82/21 stwierdzono, że artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter nie całości warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, lecz jedynie elementów tego warunku, które nadają mu nieuczciwy charakter, w związku z czym warunek ten pozostaje, po usunięciu takich elementów, częściowo skuteczny, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że usunięcie wskazanego postanowienia dotyczącego marży banku nie doprowadziło do zmiany istoty umowy.

Sąd Najwyższy uznał, że nie ma innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1935).

[D.R.]

[a†]